

เอกสารเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยี **ชุดความรู้ และเทคโนโลยี การพัฒนาที่ดิน**

สำนักนิเทศและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การจัดการดินหลังน้ำท่วมเพื่อปลูกพืช

สำหรับพื้นที่ที่ค่อนข้างเป็นที่ดอนแต่เกิดน้ำท่วม เป็นครั้งคราว ก็ไม่จำเป็นเพียงแต่แบ่งเป็นแปลงย่อย ขนาดแปลงก็แล้วแต่ว่าจะปลูกผักชนิดใด

พื้นที่ที่ต้องการปลูกผักในช่วงฤดูแล้ง

พื้นที่ที่ปลูกผักในช่วงฤดูแล้ง ให้โรยปูนขาวทิ้งไว้ประมาณ 10 วันหลังน้ำลด ขณะดินยังมีความชื้น แล้วหว่านเมล็ดพืชตระกูลถั่วชนิดโตชนิดหนึ่ง เช่น ถั่วพุ่ม ปอเทือง ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว ในอัตราเมล็ด 8-10 กก./ไร่ เมื่อเริ่มออกดอกก็ทำการไถกลบ

ส่วนถั่วเขียวสามารถเก็บเมล็ดขายได้ หลังจากนั้นจึงไถกลบเศษซากพืชลงดิน ซึ่งพืชตระกูลถั่วจะช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินที่ค่อนข้างแน่นทึบ และยังช่วยให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ดีขึ้น หลังไถกลบ 15-20 วันก็สามารถเตรียมแปลงปลูกผักในหน้าแล้งได้เลย

การใช้ปุ๋ยในพืชผัก

โดยทั่วไปจะใช้ปุ๋ยหมักใส่รองพื้นหรือรองก้นหลุม ถ้าสามารถจัดหาหรือทำใช้ได้ทัน การปลูกแต่ถ้าไม่มีปุ๋ยหมักก็แนะนำให้ใช้ปุ๋ยคอกใส่ตอนเตรียมดินก่อนปลูก ปุ๋ยคอกแห้งใช้อัตรา 1-3 ตันต่อไร่ขณะเตรียมดิน เมื่อผักเริ่มเจริญเติบโตจึงใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากสารเร่ง พด.2 ซึ่งเกษตรกรสามารถทำได้เองโดยขอสารเร่ง พด.2 ได้ที่สถานีพัฒนาที่ดินใกล้บ้าน หรืออาจรวมกลุ่มกันทำการทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำใช้ เวลาอย่างน้อย 7 วัน ก็สามารถนำไปใช้ได้และเหมาะสมมาก สำหรับผักกินใบช่วยเร่งการเจริญเติบโตได้ดีมาก

สภาพพื้นที่การเกษตรที่เกิดน้ำท่วม ผิวน้ำดินจะถูกชะล้างและมีตะกอนดินขนาดเล็กที่ถูกพัดพามากับน้ำตกทับถมอยู่บริเวณผิวดินและอุดตามช่องว่างในดิน ทำให้ดินมีปัญหาการระบายน้ำและอากาศ

การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เกิดน้ำท่วมเพื่อการปลูกผัก ควรจัดการดินที่เหมาะสม ดังนี้

พื้นที่ที่ต้องการปลูกผักในช่วงฤดูพายุ

1. พื้นที่ที่เป็นที่ลุ่มต่ำ ปล่อยให้ น้ำลดจนเห็นผิวน้ำดินก่อน จึงหว่านปูนขาว หรือปูนมาร์ลหรือหินปูนฝุ่นในอัตรา 200-500 กก.ต่อไร่ ทันทีขณะที่ดินยังมีความชื้น จะช่วยให้ปูนออกฤทธิ์ได้ดีขึ้น การใส่ปูนจะช่วยฆ่าเชื้อโรคในดิน

2. ทำการเตรียมดินด้วยไถพาน 3 และไถพาน 7 หรือรถไถเดินตามขนาดเล็ก และยกร่องปลูกขนาดของแปลง ขึ้นกับชนิดของผักที่ปลูก แล้วใส่เชื้อพด.3 ที่ขยายในกองปุ๋ยหมักหมักอัตรา 10 กก.ต่อไร่ ใส่ระหว่างแถวก่อนปลูกผักเพื่อทำลายหรือควบคุมปริมาณเชื้อสาเหตุโรคพืช

www.ladd.go.th

กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ 60 ปี พันธุ์พันธุ์ไทย

การจัดการดินหลังน้ำท่วมเพื่อปลูกผัก

การใช้ปุ๋ยเคมี ในพืชผักสามารถใช้ในอัตราลดลงได้ร้อยละ 25 เมื่อใช้ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์น้ำ และการใช้ร่วมกับพืชปุ๋ยสดก็สามารถลดอัตราปุ๋ยเคมีลงได้มากกว่าร้อยละ 30

การเลือกชนิดพืชผักที่ปลูก ควรเลือกให้เหมาะสมกับสภาพอากาศ โดยพื้นที่หลังน้ำลดยังอยู่ในช่วงฤดูฝน ก็ควรเลือกผักที่เหมาะสมกับช่วงฤดูฝน เมื่อเข้าฤดูแล้งก็เลือกผักที่เหมาะสมกับช่วงฤดูแล้ง ดังตารางที่ 1

การเลือกชนิดของผัก

แนะนำให้ปลูกผักหลายๆ ชนิด เพื่อลดความเสี่ยงในด้านราคาและการเกิดโรค ถ้าปลูกผักชนิดเดียวกันจะเก็บเกี่ยวเวลาเดียวกัน ราคาขายจะต่ำ และถ้าเกิดโรคในแปลงที่เกิดกับผักบางชนิด ก็ยังมีรายได้จากผักชนิดอื่นๆ ที่ไม่เป็นโรคได้ นอกจากนี้ควรดูราคาผักในท้องตลาดว่าผักชนิดใดราคาสูงในช่วงใดเพื่อวางแผนการปลูกและเก็บเกี่ยวในช่วงที่ผักได้ราคาดี

ตารางที่ 1 การใช้ปุ๋ยเคมีและช่วงเวลาปลูก ที่เหมาะสมกับพืชผักชนิดต่างๆ

ระยะเวลา	ชนิดพืช	อัตราการใช้ปุ๋ยเคมี
ส.ค.-ต.ค.	ผักกาดขาว	สูตร 20-10-10 อัตรา 80-150 กก./ไร่
	กวางตุ้ง	สูตร 12-8-8 อัตรา 50-100 กก./ไร่
	ผักกาดหอม	สูตร 15-15-15 (พันธุ์ใบ) สูตร 13-13-13 (พันธุ์ท้อหัว) อัตรา 30-50 กก./ไร่
	ผักบุ้งจีน	สูตร 12-24-12 อัตรา 50 กก./ไร่ ยูเรีย 10 กรัม/น้ำ 20 ลิตร
	พริกชี้ฟ้า	สูตร 15-15-15 อัตราหนึ่งช้อนแกงต่อต้น
	พริกชี้หนู	สูตร 15-15-15 อัตรา 25-30 กก./ไร่ ดินเหนียว สูตร 15-10-10 อัตรา 40-50 กก./ไร่ ดินร่วนและดินทราย
พ.ย.-ม.ค.	คะน้า	สูตร 12-8-8 หรือ 20-11-11 อัตรา 100 กก./ไร่
	คื่นฉ่าย	สูตร 15-15-15 1 กำมือ/ตารางเมตร
	กะหล่ำปลี	สูตร 13-13-21 หรือ 14-14-21 15-15-15 อัตรา 100-150 กก./ไร่
	กะหล่ำดอก	สูตร 14-14-21 หรือ 13-13-21 อัตรา 50-100 กก./ไร่
	มะเขือเทศ	สูตร 15-15-15 อัตรา 100 กก./ไร่
	หอมแบ่ง	ก่อนปลูกใช้สูตร 16-10-10 หว่านอัตรา 40-50 กก./ไร่ หลังปลูกใช้ สูตร 16-10-10 อัตรา 40-50 กก./ไร่
	กระเทียม	สูตร 15-10-10 อัตรา 80 กก./ไร่ หรือ 15-15-15 อัตรา 50 กก./ไร่ และยูเรีย อัตรา 10 กก./ไร่

ข้อมูล : กลุ่มวิจัยและพัฒนาพื้นที่ผักและไม้ผล
สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

- สำนักวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน โทร 0-2579-4516
- สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1-12
- กรมพัฒนาที่ดิน ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กทม 10900 โทร 0-2579-8515

หรือที่